

Alan Adı Tescil İşlemi Nedir?

İnternet üzerinde her makinanın kendine özgü bir IP adresi bulunmaktadır. IP adresleri, bir kısmı network numarası, diğer kısmı ise o network içerisinde yer alan makinanın numarası olarak yorumlanan 32 bitlik sayıdan ibarettirler. Bu adresler sayesinde bilgi, paketler halinde bir makinadan diğerine ulaşabilmektedir. Makinaların bağlantıları sağlarken bu IP numaralarını kullanmaları son derece pratik olmasına karşın herhangi bir makinanın adreslerinin bu çeşit bir sayı ile temsil edilmesi insanların bu adresleri hatırlayabilmelerini ve gruplayabilmelerini zorlaştırmaktadır. Bu amaçla numerik IP adreslerine karşı düşen ve hiyerarşik olarak düzenlenmiş bir isimlendirme sistemi geliştirilmiştir. Bu sisteme Domain Name Service (Alan İsimlendirme Sistemi) denir.

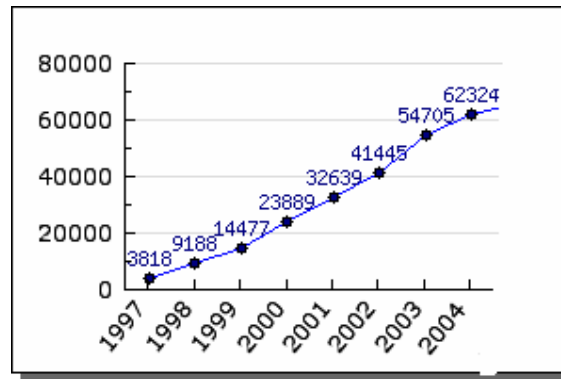
IP adresleri, alan adları ve İnternet kullanımındaki çoğu parametrelere ait otorite sahibi kuruluş, IANA (The Internet Assignment Numbers Authority)dir. Bu kuruluş, 1998 tarihinden itibaren, ticari tescil işlemlerini, ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) himayesinde yürütmektedir.

Alan Adları, ağaç yapısı denilen ve belli bir kurala göre dallanan bir yapıda kullanılmaktadır. Amerika haricinde, internete bağlı olan tüm ülkelerdeki adresler o ülkenin ISO3166 ülke kodu ile bitmektedir (TLD, top level domain). ICANN tarafından yetkilendirilen alan adı tescil yöneticileri, bugün geçerli olan kuralları gözeterek, internet adına/yararına, tescil işlemlerini yürütmekle sorumludurlar.

“.tr” Alan Adı Yönetimi

Ülkemizde “.tr” alan adlarını tescili, 1991 yılından itibaren, Üniversitemiz bünyesinde devam etmektedir. Bu kapsamda, 15 Mayıs 2005 tarihi itibarı ile, toplam **73,427** adet alan adı dağıtılmıştır.

Grafik-1: 1997- 2004 yılları arası toplam alan adı sayısı

ODTÜ tarafından yürütölen ‘alan adı tescil işlemleri’ için gerekli olan politika ve prosedürler, 1991-1998 yılları arasında, IANA ve ICANN rehberliğinde, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’nca (BİDB) oluşturulmuş ve uygulanmıştır. Alan adı yönetimi projesi, 1998 yılında, BİDB kapsamında çıkarılmış ve direk ODTÜ Yönetimine bağılı olarak çalışmaya başlamıştır.

2000 yılında Ulaştırma Bakanlığı, İnternet Kurulu'na bağılı olarak çalışan, sektör temsilcilerinin yer aldığı ve 11 kişiden oluşan ‘DNS Çalışma Grubu’ oluşturulmuştur. DNS Çalışma Grubu hakkında özet bilgi Ek-1’de yer almaktadır. Sözkonusu çalışma grubu, kamuoyunun katkı ve görüşlerini almak, çok sesli bir ortamda değerlendirme yapmak, Türkiye’de İnternet Alan Adları’nın sağlıklı gelişmesi için temel öneriler oluşturmak ve bu önerileri Alan Adı Yönetimi (ODTÜ)'ne ileterek uygulanmalarını sağlamak amacıyla 2 Kasım 2000 tarihinde göreve başlamıştır. Temmuz 2000 tarihinde hazırlanmış olan İnternet Üst Kurulu, DNS çalışma grubu kuruluş ve çalışma ilkeleri metni <http://kurul.ubak.gov.tr/calgrup01.php2>’de yer almaktadır.

ODTÜ, Alan Adı Yönetimi, DNS Çalışma grubunun oluşturulduğu tarihten itibaren, bu grubun aktif bir üyesi olmuş, çalışma grubu toplantılarında alınan kararların tartışmasız uygulanmasından sorumlu olmuştur.

Yalnızca ODTÜ’ mü alan adlarını verebiliyor?

Bilindiğı gibi, her ülkede (.tr, .fr, .de, vb.) ve gTLD’lerde (.com., .net, .org, vb.) teknik olarak tek bir noktadan yönetim yapılması zorunludur; bu global DNS (alan adları sistemi) mimarisinin bir gereğidir. Buna karşın, arka planda tek merkezi yönetim noktasına bağılı olacak şekilde, birden fazla noktadan alan adı dağıtımını yapmak olanaklıdır. Örneğın, .com dünyada çok sayıda noktadan dağıtılabilmektedir (ancak, bütün dağıtım noktalarının teknik olarak arka planda tek bir yönetim merkezine bağılı olma zorunluluğu gözden kaçırılmamalıdır).

ODTÜ bu modelin ülkemizde de uygulanmasını savunmakta ve hayata geçirilmesi için ön ayak olmaktadır. Bu bağlamda, 2003 yılı ortalarından başlayarak ülkemizin önde gelen İnternet Servis Sağlayıcılarına XML tabanlı bir yazılım modeli ile gelir paylaşımly ortak çalışma önerisi götürölmüştür.

Bu model ile çalışmayı öngören kuruluşların (servis ve içerik sağlayıcılar), “.nic.tr” sistemi ile uyumlu, XML tabanlı yazılım geliştirmeleri gerekmektedir.

“.tr” alan adı tahsis ücretleri nedir?

Bugün itibarı ile yürürlükte olan birim fiyat bilgileri aşağıdadır. Söz konusu bilgilere, www.nic.tr adresinden ayrıca ulaşılabilir.

Tablo-1 “.tr” Alan Adı Ücretleri (15/05/2005)

Alan Adı	1 Yıl	2 Yıl	3 Yıl	4 Yıl	5 Yıl
.com.tr	25 Milyon TL	45 Milyon TL	65 Milyon TL	84 Milyon TL	100 Milyon TL
	25 YTL	45 YTL	65 YTL	84 YTL	100 YTL
.net.tr	25 Milyon TL	45 Milyon TL	65 Milyon TL	84 Milyon TL	100 Milyon TL
	25 YTL	45 YTL	65 YTL	84 YTL	100 YTL
.info.tr	25 Milyon TL	45 Milyon TL	65 Milyon TL	84 Milyon TL	100 Milyon TL
	25 YTL	45 YTL	65 YTL	84 YTL	100 YTL
.biz.tr	25 Milyon TL	45 Milyon TL	65 Milyon TL	84 Milyon TL	100 Milyon TL
	25 YTL	45 YTL	65 YTL	84 YTL	100 YTL
.org.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.web.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.gen.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.av.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.dr.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.bbs.tr	15 Milyon TL	28 Milyon TL	40 Milyon TL	50 Milyon TL	60 Milyon TL
	15 YTL	28 YTL	40 YTL	50 YTL	60 YTL
.name.tr	5 Milyon TL	10 Milyon TL	15 Milyon TL	20 Milyon TL	25 Milyon TL
	5 YTL	10 YTL	15 YTL	20 YTL	25 YTL
.tel.tr	5 Milyon TL	10 Milyon TL	15 Milyon TL	20 Milyon TL	25 Milyon TL
	5 YTL	10 YTL	15 YTL	20 YTL	25 YTL
.gov.tr	—	—	—	—	—
.bel.tr	5 Milyon TL	10 Milyon TL	15 Milyon TL	20 Milyon TL	25 Milyon TL
	5 YTL	10 YTL	15 YTL	20 YTL	25 YTL
.pol.tr	—	—	—	—	—
.mil.tr	—	—	—	—	—
.k12.tr	5 Milyon TL	10 Milyon TL	15 Milyon TL	20 Milyon TL	25 Milyon TL
	5 YTL	10 YTL	15 YTL	20 YTL	25 YTL
.edu.tr	—	—	—	—	—

Yine, www.nic.tr adresinden yardım menünden erişilebilecek olan, “.tr” Alan Adları Politikalar, Kurallar ve İşleyiş metninin “.tr” Alan Adı Ücretlendirme ve Ödeme Kuralları kısmında belirtildiği üzere, TL bazında belirlenmiş olan alan adı ücretleri, her yıl 1 Ocak ve 1 Temmuz tarihlerinden geçerli olmak üzere enflasyon ve uluslararası mali endeksler esas alınarak yeniden düzenlenir.

2005 yılı ocak ayında herhangi bir düzenleme söz konusu olmamıştır.

Alan Adı tahsisi sırasında geçerli olan politika kurallar ve işleyiş?

“*.tr*” Alan Adları Politikalar, Kurallar ve İşleyiş metninde alan adı tescil şartları detayları ile belirtilmektedir. www.nic.tr yardım menüsü aracılığı ile metne erişmek mümkündür.

Belgesiz tescili mümkün olan “.gen.tr” ve “.web.tr” alan adları, sistem aracılığı ile otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Diğer belgeli başvurular için başvuru yapılmasını takip eden 15 gün içinde gerekli olan belgelerin gönderilmesi gerekmektedir. Doğru belgelerin gönderimi sonrasında, alan adı tescil işi sonuçlandırılır.

Türkiye’de kayıtlı alan adı sayısı nedir?

15 Mayıs 2005 tarihi itibarı ile, alan adı türlerinin sayısı aşağıdaki gibidir. Yıllık ve günlük istatistiklere <https://www.nic.tr/> adresinden ulaşılması mümkündür.

Tablo-2 “.tr” Alan Adı Sayıları (15/05/2005)

Alan adı	Adet	%
Av.tr	708	0,96%
Dr.tr	7	0,01%
bbs.tr	22	0,03%
bel.tr	897	1,22%
Biz.tr	198	0,27%
com.tr	52.238	71,14%
edu.tr	186	0,25%
gen.tr	7.077	9,64%
gov.tr	2.775	3,78%
K12.tr	2.079	2,83%
mil.tr	8	0,01%
name.tr	967	1,32%
net.tr	182	0,25%
info.tr	117	0,16%
nom.tr	186	0,25%
org.tr	3.043	4,14%
pol.tr	119	0,16%
tel.tr	7	0,01%
web.tr	2.611	3,56%
Toplam	73.427	100,00%